

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Adderbeten in Nederland

Niemand zal ons land willen rangschikken onder de „snake infested areas”. Toch is er één Nederlandse gemeente

met een gifslang in haar wapen en wel Veendam. Deze gemeente die vroeger samenging met Wildervank, bevindt zich juist op de grens van het gebied met de meeste adderbeten zoals collega HEMMES (1973) aangaf in zijn boeiende artikel. Het wapen stelt, tegen een blauw veld, een uit een wolk komende arm voor, waaromheen een adder kronkelt. In de hand wordt een olijftak (vroeger: een heidestruik) vastgehouden.

De legende gaat dat MARGARETHA HARDENBERGH, de echtgenote van ADRIAAN GEERTS WILDERVANK (1605-1662)¹ die zich zo bijzonder met de veenontginning in die streek had beziggehouden, na een wandeling door de hei in slaap viel. Zij schrok wakker doordat een adder over haar arm kronkelde. Elk ogenblik verwachtte zij een, misschien niet dodelijke, maar toch gevaarlijke beet en zij legde de gelofte af ter plaatse een kerk te laten bouwen zo ze gespaard bleef. Daarop verdween het reptiel en verrees enkele jaren later het kerkje.

Ook deze legendarische gebeurtenis illustreert het belang van rustig blijven (en bidden) boven het verjagen van giftige dieren. Overigens wordt de mortaliteit bij slangebeten vaak wat te somber ingezien. Zelfs in Malakka, waar veel slangebeten geregistreerd worden, „one has a slightly greater chance of being killed by a falling coconut than by a snake bite” (EDHOLM c.s 1965).

¹Deze ADRIAAN WILDERVANK vindt men op het gemeentewapen van Wildervank afgebeeld, staande naast een stapel turf.

Literatuur: EDHOLM, O. G. en A. L. BACHARACH (1965) *Exploration medicine*. Bristol. — HEMMES, G. D. (1973) *Ned. T. Geneesk.* 117, 1352.

G. T. HANEVELD

BERICHTEN

Buitenland

WERELDBERICHTEN

International Tuberculosis Surveillance. Enige jaren geleden hebben de Wereldgezondheidsorganisatie, de International Union against Tuberculosis en de Gezondheidsorganisatie TNO gezamenlijk het International Tuberculosis Surveillance Centre (ITSC) opgericht. Het heeft tot taak de tuberculose te bewaken en welk land ter wereld ook dat er om vraagt, te steunen bij de tuberculosebestrijding. Het ITSC strekt zijn activiteiten uit over de vijf werelddelen in een twintigtal pilot-stations, die bij toerbeurt door een team verpleegsters worden bezocht. De leiding van deze internationale eenheid voor de bewaking van tuberculose berust bij Dr. M. A. BLEIKER, hoofd van de Werkgroep Tuberculine-onderzoek TNO en tevens ondervoorzitter van de Gezondheidsorganisatie TNO. Tijdens het 22e Internationale Tuberculose Congres te Tokio heeft Dr. BLEIKER op 27 september jl. verslag uitgebracht over de activiteiten

van het ITSC. Hij verklaarde dat in vele ontwikkelingslanden de tuberculose nog steeds een van de ernstigste bedreigingen van de volksgezondheid vormt. In de technisch ontwikkelde landen heeft de tuberculosebestrijding grote vorderingen geboekt. In de meeste van deze landen is het besmettingsrisico laag, minder dan 5 besmettingen met tuberkelbacteriën per 1000 inwoners per jaar, in een aantal is het wellicht niet hoger dan 1 à 3 besmettingen per 1000 per jaar. Enkele landen waaronder Nederland, komen daar nog onder; in Nederland is het besmettingsrisico tegenwoordig 3/10.000/jaar. In de meeste technisch ontwikkelde landen neemt het risico elk jaar met ruim 10 pct af; elke 7 à 8 jaar wordt het gehalveerd. (*Persbericht TNO*, 27 sept. 1973.)

DUIJSLAND (B.R.)

Te veel ziekenhuisbedden in West-Berlijn. In de ziekenhuizen van West-Berlijn zijn merkwaardigerwijs vele bedden onbezet, niet gelijkmatig verdeeld, maar toch zo veel, „dass